

балет

Лав Н. Толстој / П. И. Чајковски

АННА КАРЕЊИНА

„Претурајући по души, ми често ишчепркамо оно што би тамо незапажено лежало.“

Лав Н. Толстој, *Ана Карењина*

Ана Ђурић и Андреј Колчериу

АНА КАРЕЊИНА

балет у два чина

Музика: **Петар ИЉИЧ ЧАЈКОВСКИ**

(одломци: Симфонија бр. 6 у ха-молу, *Пашеџична*, Оп. 74; Симфонија бр. 2 у це-молу, *Мала руска*, Оп. 17; *Војвода*, симфонијска балада, Оп. 78; Свита бр. 1 у де-молу, Оп. 43; *Ромео и Јулија*, увертира-фантазија; Италијански капричо, Оп. 45; Серенада, за гудачки оркестар у Це-дуру; Сувенир из Фиренце, гудачки секстет у де-молу, Оп. 70)

Кореограф, редитељ, избор музике и либрето: **Крунислав СИМИЋ** (к.г. Београд)

Диригент: **Микица ЈЕВТИЋ**

Сценограф: **Саша СЕНКОВИЋ**

Костимографиња: **Мирјана СТОЈАНОВИЋ МАУРИЧ**

Дизајнер светла: **Марко РАДАНОВИЋ**

Асистенткиња кореографа: **Оксана СТОРОЖУК**

Улоге:

Ана Карењина: **Ана ЂУРИЋ / Катарина КЉАЈИЋ / Милена КРКОТИЋ**

Карењин: **Самјуел БИШОП / Давид ГРУОСО / Тома КРИЖНАР**

Вронски: **Андреј КОЛЧЕРИУ / Самјуел БИШОП / Милан ИВАН**

Киџи: **Катарина КЉАЈИЋ / Олга АВРАМОВИЋ / Рајна РЕМОВИЋ / Катарина ЗЕЦ**

Судбина: **Давид ГРУОСО / Милан ИВАН / Тома КРИЖНАР**

Дадиља: **Верица КОЗАРЕВ КЛАРИЋ / Весна БИШОП / Ирена МЕСАРОШ**

Ансамбл (*Бал, Коњске џирке, Визија*):

Соња Батић, Мелиса Брођин, Олга Врбашки, Соња Гаврилов, Јелена Дангузов, Јована Дацин, Луиз Дикре, Катарина Зец, Марија Јанковић, Милица Јелић, Миња Јокановић, Милена Кркотић, Јелена Милошев, Бојана Митић, Сања Павић, Мина Радовић, Рајна Ремовић, Ајака Саито, Милана Самарџић, Христина Станковић, Лана Стојановић, Марија Трифуновић, Ивана Трпчевић, Јана Черепанова, Теодора Шпер, Милана Балаж, Зорана Димитријевић, Бојана Матић, Ивана Нанић Сувачаревић, Ивана Прибић, Јелена Марковић
НАОЈУКИ АЦУМИ, АЛЕКСАНДАР БЕЧВАРДИ, ДАВИД ГРУОСО, АЛЕКСАНДАР ЂУРЂЕВИЋ, МАРКО ИВАН, МИЛАН ИВАН, ТОМА КРИЖНАР, ЂУЛИО МИЛИТЕ, БОЈАН РАДНОВ, РАФАЕЛ ДЕ МОРА РОДРИГЕЗ, НИКОЛА СТАМЕНИВИЋ, ЗОРАН ТРИФУНОВИЋ, ИВАН ЂЕРКОВИЋ, РАНКО ЛАЗИЋ

Сергеј (дете): Арсен Ладичорбић
Сјајисја: Владислав Шегуљев
У представи учествује пас Бела (Desiree Daiquiri)

Оркестар Опере СНП-а
Концертмајстор: Владимир Ђуковић, Сергеј Шаповалов

Балетски педагог: Ала Ширкевич (к.г. Санкт Петербург)
Репетитори: Маја Грња, Бранка Глигорић, Борис Ладичорбић
Корепетитори: Дејан Бркић, Димитрије Бељански
Тонски сарадник: Предраг Петрушевски
Инспицијенти: Тања Цвијић, Иван Свирчевић

Сараднице сценографа: Звездана Ковачевић, Тамара Кереџин, Татјана Миленковић, Николина Јовановић, Исидора Пекурар, студенткиње Академије уметности Нови Сад – Дизајн ентеријера
Асистенткиња сценографа: Нада Даниловац
Асистенткиње костимографкиње: Снежана Хорват, Радмила Несторовић, Миња Давидовић
Видео-бим: Срђан Миловановић, Никола Сенковић

Декор, костими и остала сценска опрема израђени су у радионицама СНП-а.

Представа траје два сата и има једну паузу.

Премијера: 14. маја 2022, сцена „Јован Ђорђевић“, 19.00

Реприза: 17. маја

фото А. Рамадановић

ЉУБАВ АНЕ И ВРОНСКОГ ИЛИ ПИТАЊЕ ХРАБРОСТИ

За мене је „Ана Карењина“ идеална основа за стварање балетске представе, као што је инспирисала и многе уметнике у свету. Представу сам засновао на породичној причи, а посебно ме је занимао концепт живота Ане Карењине и Карењина, који је замењен другим животним концептом. А када се тај други концепт изјалови, он доводи до трагичних последица по саму јунакињу, породицу, пријатеље и до трагичног краја јунакиње. Зато ће балет одисати приказима у којима преовладавају неспоразуми, страсти, емоције; представа је, у најбољем романтичарском смислу, љубавна прича. Чак можемо рећи да је љубав Ане и Вронског пре свега питање храбрости. Бавио сам се искључиво ликовима Ане, Карењина, Вронског и Кити, а увео сам апстрактну личност Судбине. Остали ликови су ми били потребни да бих објаснио сложену психо-драмску слику о самој Ани. Женски и мушки део ансамбла у масовним сценама приказују тадашње друштвене прилике, али и у таквим сценама главни јунаци проналазе себе. У кореографском смислу, начин за који сам се определио не разликује се од мојих претходних балета, већ сам га само унапредио и дао му другачију структуру према драмском току. Овај балет не везујем за неокласични, модеран или савремени стил, него бих га поистоветио, у ликовном смислу, са експресионизмом, док су сценографија и костими прилагођени времену Толстојевог романа.

Музика Чајковског је за мене увек изазов – почев од његових симфонија, бројних музичких дела, Шесте патетичне симфоније и избор није био лак. Посматрао сам у целини његов музички опус, али сам музику бирао према драми коју желим да прикажем. Многи ствараоци су користили друге музичке партитуре за ову тему; лично сам, као млад играч, играо на музику Р. Шчедрина која је и писана за балет *Ана Карењина*. Наша *Ана Карењина* је комплексно дело састављено од најфинијих нијанси осећања, драмских ефеката, тачног тумачења улога, лепоте уметничке игре и балетског израза које новосадски ансамбл уме да пренесе.

Крунислав Симић, кореограф

О кореографу: рођен 1953. у Београду. Похађао Средњу балетску школу „Лујо Давичо“ и студирао сликарство на Одсеку за конзервацију и рестаурацију на Вишој педагошкој академији у Београду. Дебитовао је у НП Београд (*Даринкин дар*) постепено преузимајући главне мушке улоге у класичном и савременом репертоару. Захваљујући специфичном смислу за уобличавање ликова и снажној

сценској експресији, остварио је многобројне улоге, а најзначајније у балетима: *Покајник*, *Лабудово језеро*, *Дама с камелијама*, *Којелија*, *Пер Гинџ*, *Сан лејње ноћи*, *Самсон и Далила*, *Шехерезада*, *Јелисавејџа*, *Грк Зорба*. Од 1988. бави се кореографско-режијским радом. Био је у стручном жирију за Кореографске минијатуре (1997) и за награду „Димитрије Парлић“ (2000). Награђен је за играчка достигнућа на „Балетском фестивалу“ (Љубљана, 1985), годишњим наградама НП Београд. За кореографски рад: Златна плакета Међународног такмичења (Нови Сад, 1988, *Пиетџа*), Годишња награда НП Београд (1991, *Покајник*, 2006, *Краљица Марјо*), годишње награде СНП-а (*Краљева јесен*, *Грк Зорба*, *Мајерлині*), „Димитрије Парлић“, највише признање УБУС-а у области балетске уметности (1999, *Орфеј у њодземљу*), међународна награда за врхунски допринос савременом приступу позоришног стваралаштва „Мадлена Цептер“ (Мадленијанум, 2007), Златна медаља „Јован Ђорђевић“ СНП, 2012. У СНП-у: *Краљева јесен* (1993), *Грк Зорба* (1994, 2016), *Мајерлині* (2003), *Дама с камелијама* (2009, 2018), које су значајне за домаћу кореографију, као што су то и *Орфеј у њодземљу*, *Крвава свадба*, *Болеро*, *Укроћена торојад*, *Краљица Марјо* које је радио у Београду.

Ана Ђурић и Самјуел Бишоп

СИМФОНИЈЕ ЗА КАРЕЊИНУ

У балету *Ана Карењина* мотиви књижевног дела Л. Н. Толстоја оживљени су музиком из оркестарских остварења П. И. Чајковског – његових симфонијских дела и композиција за гудачки оркестар. Музика ће нас водити на сва она места која је и сâм композитор радо посећивао и описивао у својим делима. *Италијански кайричо* послужио је као инспирација за карневал у Венецији, музика из гудачког секстета *Успомена из Фиренце* евоцира на заједничке тренутке које су Карењина и Вронски провели у овом граду, град љубави Верона дочаран је музиком из симфонијске поеме *Ромео и Јулија*. Балет почиње и завршава се *Шестом симфонијом*, круном стваралаштва П. И. Чајковског.

„Никада у животу нисам био тако задовољан собом, тако поносан, тако срећан што сам написао такво дело; без претеривања, уложио сам у ту симфонију сву своју душу“, писао је свом издавачу велики композитор, један од најзначајнијих у епохи романтизма. Ова музика прожима целовити балет и сликовито описује борбу која се одвија унутар самог човека. Управо та борба може се сматрати споном са идејом водилом која је препознатљива и у делима Л. Н. Толстоја. Чајковског је инспирисала „посебна, узвишена љубав према човеку“ која је прожимала Толстојева дела. Стваралаштво два велика руска уметника спојено је на специфичан начин у овом јединственом балетском остварењу.

Микица Јевтић, диригент

Јевтић је рођен 1977. у Хорбу (Немачка). Студије дириговања завршио је 2003. на Националној музичкој академији Украјине у Кијеву (проф. Алин Власенко), дипломиравши и на Одсеку за хармонику (проф. Павел Фењук). Од 2001. до 2003. је диригент Симфонијског оркестра и Оркестра Оперског театра Дњепропетровска. Са Гудачким оркестром Кијевске музичке школе наступао у Шпанији, Пољској, Немачкој, Португалији, одржао и бројне концерте с Националним симфонијским оркестром Украјине. Од 2005. је радио као диригент оркестра Музичке школе у Шапцу; 2011. постао је стални диригент СНП-а. Сарађује са Заводом за културу Војводине, Војвођанским симфонијским оркестром, Зрењанинским камерним оркестром и Ансамблом за савремену музику „2К+“, афирмишући дела домаћих композитора. На репертоару су му заступљена дела Чајковског, Вердија, Моцарта, Римски-Корсакова, Прокофјева, Пучинија, Доницетија, Минкуса, Адама, Орфа, Калмана, Теодоракиса, Дивјаковића. Добитник је прве награде на 1. Међународном такмичењу диригената „Стефан Турчак“, Кијев, 2006.

фото Е. Мемедовски

чланови мушког ансамбла

ансамбл Балета

Катарина Кљајић и чланице ансамбла

ЛИБРЕТО

Наспио по роману „Ана Карењина“ Л. Н. Толстоја уз незнајна одстиуања збој специфичности у уметничком изражавању балејске уметности. У целини је поштован роман „Ана Карењина“.

1 чин: 1. *слика:* Анин живот са Карењиним је био монотон и лицемеран. Није могла исказати сву своју љубав и страст. Карењину је било важно да се не наруши утврђени ритам живота, да сачува неокаљан образ. 2. *слика:* На балу Ана упознаје Вронског, они не покушавају да обуздају своје емоције, срећу, занос. Једним делом свог бића Ана се томе супротставља, док друга половина у њој буди жену, која се отима и тражи своја права. 3. *слика:* Карењин слуги да се Ана удаљава од њега, да се предала другом мушкарцу о коме годинама није размишљао и у чије постојање није ни веровао. 4. *слика:* Одласком на трке, Ана сазнаје да у њеној души настаје прелом, да је жена која је рођена да живи другачијим животом од постојећег. Зато и ступа у „забрањену“ и касније осуђивану везу са Вронским. 5. *слика:* Еротске фантазије Ане и Вронског. Она чезне за нечим чега није било у њеном браку, нашла га је у загрљају Вронског. 6. *слика:* Монолог Карењина који покушава да придобије Анину наклоност да је врати себи и породици. Ана се томе супротставља, он одводи дете. 7. *слика:* Анин кошмар - ова друга и туђа Ана је непозната страна Анине личности која живи у њој, а којом разум не влада. Ова друга страна Анине личности јавља се кад су пред њу постављени велики изазови, кад је постојала могућност да измени ток љубави са Вронским. 8. *слика:* Ана се препушта судбини, прелази у други свет, другу димензију, надреализам влада њом из кога успева да изађе. (пауза)

Ана Ђурић,
Андреј Колчеруи и Самјуел Бишоп

II чин: 1. слика: У војничком клубу војници су распојасани и у припитом стању. Вронски прекида њихово недолично понашање, шаље их на редовне војничке дужности, док је и сâм растрзан између војничких обавеза и Ане. 2. слика: Карењин у најтежој фази свог живота, јасно осећа да га напушта доскоро неисцрпна снага и младост. Ана напушта Карењина и одлази са Вронским. 3. слика: Ана и Вронски су у Венецији далеко од реалности, препуштају се чарима венецијанског карневала. Вронски исказује љубав Ани као никада до тада, љубав које она још увек није била свесна. Реалност их подсећа на пређашњи живот, Ану на дете, Вронског на војничке обавезе. 4. слика: Повратак Ане и Вронског у Санкт Петербург наилази на општу осуду људи сумњивог морала. Одређени кругови у којима се Ана и Вронски крећу чине да страст и острашћеност код њих полако бледи, а на површину излазе животне баналности. Романтику замењује суви реализам, Ана постаје љубоморна, а Вронски незаинтересован. 5. слика: Вронски напушта Ану, а Ана покушава да га свим силама задржи, али јој то не успева. 6. слика: Срећа која је Ану задесила на крају несрећног животног пута изазивала је код ње осећање незадовољства сопственог живота. 7. слика: Ана извршава самоубиство са жељом да се ослободи, да прекине ужасан и мучан живот.

Крунислав Симић

САВРЕМЕНИЦИ

Лав Николајевич ТОЛСТОЈ

Јасна Пољана, 1828 – Астапово, 1910)

Пореклом гроф, борац у одбрани Севастопоља, проповедник нарочитог учења о непротивљењу злу насиљем, имао је необично животно

искуство које му је помогло да, и у уметничком делу, буде писац разноврстан и дубок: „Смрт га је походила од најранијег детињства: није навршио ни две године – умрла му је мати; није навршио ни девет година – умро му је отац... У последњој трећини века смрт га је походила у сопственој деци. Као стална присутност у његовом животу смрт га је подстицала да самоме себи поставља питања: „Ко сам ја?“, „У чему је смисао постојања?“, „Зашто је живот тако кратак?“. Покушавао је да о смрти сазна што више, да је осмисли и да је учини људскијом.“ (В. Вулетић, *Толстој и смрт*). У многим делима је обрађивао догађаје из властитог живота, саопштио најинтимније мисли о срећи и несрећи, раду и благостању, религији и цркви, љубави као главној вези међу људима. *Рај и мир* једно је од највеличанственијих дела светске књижевности са грандиозном панорамом ратовања и мирног живота. Тај подвиг ће надмашити *Аном Карењиним*. „Морални подстрек делу био је несумњиво да се казни друштво због хладне, нетрпељиве свирепости којом кажњава телесни преступ једне у основи благородне и поносне жене, уместо да одмазду за њене грехе препусти богу...“ (Т. Ман, *Сивараоци и гела*). Роман је писао осам година, до 1878, све време мучећи откада се у његовој машти формирао тип удате и несрећне жене из високог друштва, која у заблуделој страсти себе уништава. Али то је страст коју Ана први пут доживљава „као млаз јаке беле светлости под којом цео њен дотадашњи свет она види као мртав пејзаж на мртој планети“ (В. Набоков, *Есеји*).

Петар Иљич ЧАЈКОВСКИ

Камаско-Воткинс, 1840 – Петроград, 1893

Опус овог руског композитора је обимно и веома разноврсно. Компонувао је десет опера, међу којима су *Евџеније Оњејин* и *Пикова дама*, ремек-дела која

се и данас изводе на светским оперским сценама, три балета (*Лабудово језеро*, *Усљавана лејошница*, *Крцко Орашчић*), шест симфонија (четврта, пета и шеста не силазе с репертоара симфонијских оркестара широм света) и велики низ симфонијских радова програмског карактера, концерата, свита, клавирских и камерних дела и песама. Дела му се одликују мајсторством форме, богатством хармоније, распеваношћу мелодијских линија и непосредношћу музичког говора, којима је изразио и дочарао различита људска осећања и расположења, од најнежније лирике до снажне драматике. Припада највећим руским и светским композиторима друге половине XIX века.

Ана Ђурић и
Самјуел Бишоп

Ана Ђурић и
Андреј Колчериу

Верица Козарев Кларић,
Арсен Ладичорбић и
пас Бела

Катарина Кљајић и
Андреј Колчериу

Андреј Колчериу

Ана Ђурић

Ана Турић, Давид Груосо и
чланови мушког ансамбла

ансамбл Балета

АНА КАРЕЊИНА – КОМАД ЖИВОТА У КОМ НЕ МОЖЕТЕ ИМАТИ СВЕ

Скоро 800 страница Толстојевог романа сажето је у структурирану балетску причу која је први пут изведена 1972. у московском Бољшоју, а на наш простор, за балетску сцену НП у Београду, увео ју је легендарни Димитрије Парлић, само шест месеци након праизведбе. Педесет година од тада кореографи ретког дара и великог угледа бирали су „Ану“ за своју тему, знајући да је дело вишеслојно и изазовно, постављали је на различите музичке предлошке, најчешће Чајковског. Светски признати кореографи Џон Нојмајер и Борис Ејфман, и не само они, адаптирали су је по својим проицљивим визијама. Обе поставке су и дан-данас на репертоару, прва у Бољшоју (2015), друга у Санкт Петербургу (2005).

Прва Карењина

У Бољшој театру праизведен је трочини балет 10. VI 1972. на музику Родиона Шчедрина, који је дело написао за своју Мају Плисецку, прву Ану Карењину. По либрету Б. Љвова-Анохина улоге су тумачили М. Плисецка (Ана), М. Лијепа (Вронски), Н. Фадејчев (Карењин)... Но, предисторија ове прве *Ане* је далеко занимљивија. Када је Плисецка са трупом Бољшог театра још 1962. била на пријему код Џ. Ф. Кенедија, пришла јој је Жаклина Кенеди и рекла: „Ви сте иста Ана Карењина“, каже Плисецка у аутобиографији, сећајући се тренутка кад је одлучила да постави „Ану Карењину која игра“. Иако су балет пратиле бројне контроверзе, прекиди проба и комисијска оспоравања, постигла је успех где год да је гостовала (СССР, Париз, Аустралија...), убеђена да су томе допринели божанствени костими Пјера Кардена!

У НП у Београду *Ана Карењина* је изведена 22. XII 1972. на Шчедринову музику (који је и био на београдској премијери) и у Парлићевој кореографији. Дириговао је Д. Миладиновић, сценографију је урадио П. Пашић, костиме Д. Ристић. Играли су Вишња Ђорђевић (Ана), Раде Вучић (Вронски), Владимир Логунов (Карењин)... Забележено је како је Парлић вештом градацијом приказао Анина осећања, од слутње љубави до неверства и трагичног краја, а незаборавна Вишња је „немо говорила својим витким рукама“. И, не чуди што је извођен више од сто пута (Београд, Загреб, Скопље, љубљанско бијенале, Барселона, Техеран).

У праву је Набоков када је рекао да док читате Толстоја, читате га просто зато што не можете да станете. Са страница романа неимара овога света рађале су се балетске поставке *Ане Карењине*: Аустралијски балет (кореограф А. Проковски, 1979), Финска опера и балет (А. Ратмански, 2007), кореограф Л. Мујић је више пута постављао балет (Ријека 2008, Загреб 2014, Скопље 2018), Балет Цирих (К. Шпук, 2014), Државни театар Мелбурн (Ј. Посоков, 2022)... Први пут за СНП, балетска поставка овог ремек-дела светске књижевности је у Симићевој креацији. Питајући се шта је провозирано кореографе балетских адаптација у којима јунакиња добија праве људске димензије и занесено али краткотрајно тријумфује над стварношћу, основна порука је јасна - не можемо имати све, јер друштвене норме не праве изузетке ни за праву љубав. Но, одговор би могли да пронађемо и у есеју Метјуа Арнолда, британског песника: „Ми не узимамо Ану Карењину као уметничко дело, узимамо је као комад живота.“

Ивана Илић Киш

Ана Ђурић и
Самјуел Бишоп

Катарина Кљајић

Милан Иван

Ана Ђурић и
Самјуел Бишоп

Ана Ђурић и
ансамбл Балета

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ
НОВИ САД

Позоришни трг 1, 21101 Нови Сад
Телефон: 021/ 6621 411 (централа)

За издавача / АЛЕКСАНДАР СТАНКОВ, управник
УЈ Балет / ТОНИ РАНЂЕЛОВИЋ, директор

Уредник / ИВАНА ИЛИЋ КИШ
Фотографије / СРЂАН ДОРОШКИ
Насловна страна, обликовање / ДЕЈАН ЛАНГ
Насловна страна, фото / ВЛАДИМИР ВЕЛИЧКОВИЋ
Графички уредник / ЂОРЂЕ ЛАБАТ
Компјутерски слог / ЉИЉАНА БИЛБИЈА

Штампа / ФУТУРА д.о.о., Нови Сад
Тираж 500

161. сезона 2021/2022.

www.snp.org.rs